

AARDAPPELPRIJZEN TREKKEN FORS AAN.

Jan Bolhuis

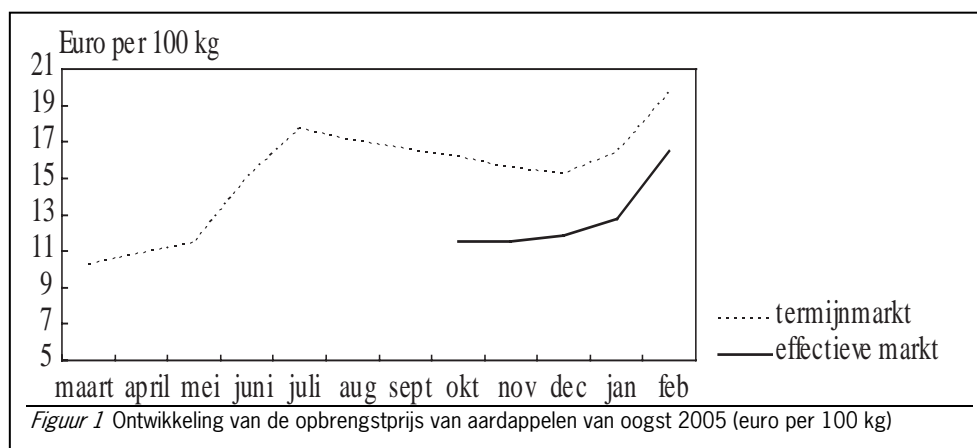
De omvang van de aardappeloogst wordt jaarlijks sterk beïnvloed door het uitgepote areaal en de groeiomstandigheden. In 2004 waren die groeiomstandigheden gunstig, met een grote productie tot gevolg. De totale aardappeloogst in de EU-15 kwam voor de oogst van 2004 uit op bijna 48 miljoen ton, wat neerkomt op meer dan 39 ton per hectare. In 2003 was de oogst ongeveer 42 miljoen ton. Het ruime aanbod van aardappelen van de oogst 2004 had tot gevolg dat de prijzen toen zeer laag waren. Als reactie op die lage prijzen werden er in het voorjaar van 2005 aanzienlijk minder aardappels uitgepoot.

Oogstraming

De groeiomstandigheden in de EU waren in de zomer van 2005 verre van ideaal. Door aanhoudende droogte in verschillende delen van Europa, stonden de opbrengsten onder druk. Als gevolg van de ongunstige groeiomstandigheden en het kleinere areaal is de verwachting dat de totale productie in de EU-15 circa 10% lager uitvalt dan in 2004. De productie in de EU-15 komt hierdoor ruim onder de 45 miljoen ton, de hoeveelheid die als keerpunt in de markt wordt gezien. Ook in Nederland zijn er in 2005 aanzienlijk minder aardappels uitgepoot. Volgens de definitieve oogstraming van het CBS die begin februari bekend werd gemaakt, is het areaal consumptie- en pootaardappelen gedaald van 112.000 ha naar 105.000 ha. Hoewel er sprake was van een prachtige nazomer zijn de gemiddelde opbrengsten per ha (43,1 ton) aanzienlijk lager dan in 2004 (46,7 ton). De totale oogstomvang van consumptie- en pootaardappelen komt uit op 4,5 miljoen ton, wat circa 13% lager is dan in 2004.

Prijzontwikkeling

Onder invloed van de lage prijzen van de aardappeloogst in 2004 opende de termijnmarkt voor aardappelen in het voorjaar van 2005 op een prijsniveau van 10 à 11 euro per 100 kg voor levering april 2006. De grote droogte in delen van Europa had tot gevolg dat de prijzen op de termijnmarkt na enkele maanden opliepen tot een niveau van circa 18 euro. Dit niveau wist de markt door een lichte weersverbetering niet vast te houden waardoor de prijzen iets daalden en vervolgens tot het eind van het jaar wegzakten richting 15 euro per 100 kg (figuur 1). De prijzen op de aardappelbeurzen bleven na de opening in oktober redelijk stabiel. Veel telers verwachtten oplopende prijzen maar dit kon in de markt niet worden gerealiseerd. Na de jaarswisseling is de stemming op de aardappelmarkt duidelijk omgeslagen. De hevige vorst en sneeuwval in enkele delen van Europa gaf een eerste aanzet tot een vastere stemming. Die stemming werd verder nog gevoed door een aanzienlijk lagere aardappeloogst in Polen. Ook de cijfers van de definitieve oogstraming van aardappelen in Nederland, die begin februari door het CBS werden gepubliceerd, vielen ten opzichte van de eerdere ramingen ruim 5% lager uit, wat een positieve invloed had op de stemming.

De afzet van pootaardappelen verliep tot het einde van 2005 slecht, maar de afgelopen maand is er enige verbetering. Hierdoor wordt de dreiging iets afgewend dat straks een belangrijk deel van de pootaardappelen op de consumptiemarkt moet worden afgezet. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de verkopers zich terughoudend opstellen. De vaste stemming is hierdoor verder toegenomen en heeft tot gevolg dat de prijs op de termijnmarkt voor aardappelen in korte tijd is opgelopen tot rond de 20 euro (figuur 1). Dit is ten opzichte van de start in februari vorig jaar een verdubbeling van de prijs. In hoeverre de prijs zich de komende tijd verder gaat ontwikkelen zal onder meer afhangen van het tijdstip waarop aardappelen van de nieuwe oogst rond het Middellandse Zeegebied beschikbaar komen.

Verwerking

Volgens het HPA (Hoofdproductschap Akkerbouw) zijn er in Nederland in 2005 bijna 3,3 miljoen ton aardappelen verwerkt tot producten. De verwerkte hoeveelheid ligt bijna 2% hoger dan in 2004. De verwerking heeft geleid tot een productie van ruim 1,4 miljoen ton voorgebakken producten en 344.000 ton andere producten. Van de export van voorgebakken producten is ruim 12% uitgevoerd naar landen buiten de EU-15. Binnen de EU-15 zijn het Verenigd Koninkrijk met 365.000 ton en Duitsland met 253.000 ton de belangrijkste afnemers.